

Asia: VN/36213/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

Lakiesitys lisää kuntien vastuuta ja velvoitteita tavalla, joka edellyttää tarkempaa arviointia erityisesti kunnallisen itsehallinnon ja rahoitusperiaatteen näkökulmasta.

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

Lakiesitys lisää kuntien tehtäviä ja velvoitteita ilman riittävää varmuutta rahoituksen turvaamisesta. Uusien tai laajenevien tehtävien kustannusvaikutukset tulee arvioida tarkasti ja kunnille tulee turvata tosiasialliset edellytykset suoriutua velvoitteistaan. Resurssivaatimusta tulee myös täsmentää oikeudellisen epävarmuuden vähentämiseksi.

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

Kuntien uusia velvollisuuksia olisivat luvun 3 mukaan yleisen alueen suunnitelman laajentuva vuorovaikutus, taitorakenteita koskeva tiedonhallintavelvoite, kunnossapitosuunnitelma ja teknisten verkkojen sijoituslupa. Lisäksi kunnalle ehdotetaan selvitysvelvoitetta, kun kunnan yleisellä alueella havaitaan esteettömyyteen tai käytettävyyteen liittyvä puute. Nämä uudet velvoitteet lisäävät jälleen kuntien kustannuksia ilman, että vaikutusten arviointia tai hyötyjen arviointia on tehty kattavasti erilaisissa kunnissa tai todettu merkittäviä hyötyjä.

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

-

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaika.

Ei tulisi asettaa aikarajaa [Kunnat eivät voi kaikilta osin vaikuttaa alueiden rakentumiseen vaikuttaviin tekijöihin]

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

-

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

Kuntien uusia velvollisuuksia luvun 6 mukaan olisivat taitorakenteita koskeva tiedonhallintavelvoite, kunnossapitosuunnitelma. Lisäksi kunnalle ehdotetaan selvitysvelvoitetta, kun kunnan yleisellä alueella havaitaan esteettömyyteen tai käytettävyyteen liittyvä puute. Nämä uudet velvoitteet lisäävät jälleen kuntien kustannuksia ilman, että vaikutusten arviointia tai hyötyjen arviointia on tehty kattavasti erilaisissa kunnissa.

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

Teknisten verkkojen sijoituslupa olisi uusi velvoite kunnalle. Sijoitusluvalla tulee voida määritellä käsittelymaksu esimerkiksi osaksi rakennusvalvonnan taksaa (65§).

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehdoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Tulisi siirtyä sijoittamislupaan

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

-

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehdoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Yleisten alueiden käyttömääräyksiä laatiminen tulee olla vapaaehtoista.

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

Hulevesien hallintasuunnitelma tulee olla vapaaehtoinen ja tarpeeseen perustuva.

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

Kunnalle tulee säätää selkeä oikeus periä maksuja kustannusvastaavasti.

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

-

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

-

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

-

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena?

Jossain määrin puutteellisena

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

Kyllä, tarkenna, mitä osaa tai osia vaikutusten arvioinnista tulisi täydentää tai mitä aihetta koskeva puuttuva arviointi lisätä. [Arviointi on puutteellinen, erityisesti kuntien kustannusten, muutostarpeiden ja teknisten verkkojen sijoittamisen vaikutusten osalta.]

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

Uusien lakisäateisten veloitteiden kuten kunnossapitosuunnitelman laatimisen, koneluettavien aineistojen tuottamisen ja taitorakenteiden tietovarannon ylläpidon aiheuttama hallinnollinen ja taloudellinen lisätaakka on kompensoitava kunnille täysimääräisesti.

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

Arvioinnissa vähätellään lain kunnalle aiheuttamaa kustannusvaikutusta. Laki lisää kunnan hallinnollista taakkaa lisäämällä byrokratiaa, normeja ja kansalaisten osallistamisveloitetta sekä täysin uusia tehtäviä.

Rekola Kati
Marttilan kunta